

Biuletyn Informacyjny Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości

Ośrodek Enterprise Europe Network
Central Poland Business Support Network

Foto: RZ (FRP)

Biuletyn Informacyjny FRP

wydano dzięki pomocy finansowej:

W NUMERZE:

Finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych przedsiębiorstw z obszaru MSP, w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, kredytem bankowym z oferty PKO Banku Polskiego	2
Business Coaching – proces i trendy rozwojowe	3
Podstawowe problemy umów występujące w Partnerstwie Publiczno – Prywatnym	6
NASZE PROJEKTY	9
Spotkanie partnerskie projektu Q-Placement w Liverpool	
Annual Conference 2012 na Cyprze	
Nowoczesne technologie wspomagają bezpieczeństwo i zdrowie w pracy	
22-28 października Europejski Tydzień Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy 2012	
Tydzień filmowy	
Europejski Konkurs Dobrych Praktyk w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia w pracy	
OSHmail - najnowsze informacje na temat bezpieczeństwa i zdrowia w pracy	
KĄCIK NEGOCJATORA	14
Szok kulturowy – trudne wyzwanie dla negocjatora.	
ZAPROSILI NAS	15
INFORMACJE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW	17
KONKURSY	20
Dotacje na współpracę sektora nauki i biznesu	
INFORMACJE Z ŁÓDZI	21
LIGHT MOVE FESTIVAL – Łódź w nowym świetle	
KONFERENCJE, SEMINARIA, DEBATY	22
WIADOMOŚCI Z KPK	23
7. PROGRAM RAMOWY	
OFERTY KOOPERACJI	25
BIBLIOTEKA FUNDACJI	26

Prof. Leszek Balcerowicz w Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości

13 listopada 2012r.

Wykład pt.

Co dalej z euro?

Stan finansów publicznych, stabilność makroekonomiczna, stabilność gospodarki

Większą relację zamieścimy w numerze grudniowym (89)2012

Finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych przedsiębiorstw z obszaru MSP, w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, kredytem bankowym z oferty PKO Banku Polskiego

O tym, że MSP są motorem gospodarki mówi się już od dłuższego czasu. Być może skala ich działalności nie zawsze jest imponująca, ale z kolei elastyczność w działaniu, chłonność nowych technologii, determinacja w realizacji założonych celów, świadomość rynku i jego tendencji w wielu przypadkach może wydawać się pozytywnie zaskakująca. MSP są największym beneficjentem środków z funduszy pomocowych Unii Europejskiej, które w różnych programach i na zróżnicowaną skalę skutecznie pozyskują, podnosząc swoją nowoczesność, a co za tym, idzie konkurencyjność na rynku krajowym i na rynkach światowych. Czytając opracowane przez te firmy wnioski o dofinansowanie, które są podstawą aplikowania o pomoc unijną, można wierzyć, że Polska może nie jest „zieloną wyspą”, ale na pewno ma szansę na systematyczny rozwój.

Solidne źródła finansowania są podstawą realizacji większości przedsięwzięć inwestycyjnych. Środki unijne są bardzo ważne, wizja otrzymania bezzwrotnej pomocy „nakręca” motor proinwestycyjnego myślenia. Jednakże bez kredytu bankowego prawie żadne z tych przedsięwzięć nie mają szansy realizacji, szczególnie biorąc pod uwagę przedsięwzięcia o wartości nakładów przewyższających kilka milionów złotych.

PKO Bank Polski jest instytucją, która od początku funkcjonowania funduszy pomocowych aktywnie uczestniczy we współfinansowaniu inwestycji realizowanych z ich udziałem. Skala zainteresowania Banku realizacją takich projektów jest na tyle duża, że został opracowany całokształt programu obsługi oferty inwestycji współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej pod nazwą Program Europejski. W jego skład wchodzi zarówno rachunki dedykowane do obsługi strumienia środków pieniężnych związanych z realizowaną inwestycją, jak również cała gama kredytów, w tym kredyty inwestycyjne i kredyty obrotowe w celu współfinansowania inwestycji dotowanej ze środków unijnych. PKO Bank Polski współpracuje również z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w zakresie obsługi inwestycji realizowanych w ramach działania 4.3 pod nazwą Kredyt Technologiczny.

Bank współpracuje również z rzeczoznawcami, funduszami poręczeniowymi oraz firmami consultingowymi, które specjalizują się w obsłudze projektów inwestycyjnych, w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej

Bardzo ważną kwestią jest również fakt, że przedsiębiorcy korzystający z oferty Programu Europejskiego w PKO Banku Polskim mogą liczyć na specjalną, promocyjną ofertę cenową, zarówno w zakresie prowadzenia rachunków, jak również kosztów udzielenia i obsługi kredytów przeznaczonych na powyższe cele.

Do dyspozycji Klientów Bank stawia grupę doświadczonych i kompetentnych doradców, którzy udzielają wszystkich wymaganych informacji, pomagają w przygotowaniu wniosków kredytowych, współpracują z Klientami na każdym etapie realizacji inwestycji, aż do momentu zakończenia spłaty kredytu.

Oferta PKO Banku Polskiego jest również bardzo atrakcyjna w zakresie finansowania pozostałych inwestycji oraz wszelkiego rodzaju potrzeb związanych z bieżącą działalnością firmy. Nowo powstałe podmioty mogą liczyć na wsparcie finansowe w postaci kredytu obrotowego lub kredytu finansującego zakup środków trwałych na rozpoczęcie działalności.

Bank dysponuje ścieżką uproszczonej analizy kredytowej dla oceny wniosków kredytowych podmiotów gospodarczych i przedsiębiorców, która pozwala na uzyskanie finansowania nawet w ciągu 1 dnia.

PKO Bank Polski Oddział 1 w Łodzi zaprasza do swojej siedziby wszystkich zainteresowanych i oferuje konsultację z doradcą, który dobierze najlepszą ofertę do potrzeb i oczekiwań odbiorcy.

PKO Bank Polski Oddział 1 w Łodzi

Al. Kościuszki 15; ul. Wólczańska 32 (obsługa firm)

Tel. 42 670 3811; 42 670 36 00; 42 670 36 56

e-mail: dorota.zareba-graczyk@pkobp.pl

Business Coaching – proces i trendy rozwojowe

Business Coaching jako narzędzie rozwoju firm

Business Coaching to proces, którego celem jest rozwój kompetencji klienta warunkujących sukces jego firmy. Coach, jak osobisty trener, wspiera przedsiębiorcę, tak aby w pełni wykorzystał swój potencjał i zmaksymalizował rezultaty osiągane przez siebie i swoją firmę. W odróżnieniu od szkoleń czy konsultingu, coaching nie opiera się na udzielaniu rad. To klient sam decyduje o najlepszych dla siebie i swojej firmy rozwiązaniach. Coach wspiera go w tym procesie w ramach partnerskiego dialogu. Zadaje odpowiednie pytania, stawia wyzwania, pomaga klientowi dostrzec nowe perspektywy. Efektem tego jest poszerzenie świadomości posiadanych zasobów, systemu przekonań, hierarchii wartości oraz zmiana nawyków. W oparciu o tę wiedzę, coach pomaga klientowi sprecyzować cele, przeanalizować różne opcje a następnie stworzyć precyzyjny plan działania. Pomaga także klientowi w utrzymaniu wysokiego poziomu motywacji i wysiłku wkładanego w realizację założonego planu działania.

Zakres zagadnień, nad którymi coach pracuje z przedsiębiorcami jest bardzo szeroki. W zależności od potrzeb danej firmy mogą to być np. doskonalenie umiejętności kierowniczych, wzrost motywacji i efektywności pracowników, skuteczne delegowanie zadań, poszerzanie bazy klientów, minimalizacja kosztów, wzrost konkurencyjności, praca nad wizją rozwoju firmy, zarządzanie emocjami w sytuacjach biznesowych czy budowanie pozycji negocjacyjnej.

Rozwój rynku coachingowego w Polsce

Dane z raportu analizującego prognozowany rozwój usług szkoleniowych w Polsce wyraźnie wskazują na wzrastające zapotrzebowanie na coaching. Zarówno przedsiębiorcy jak i przedstawiciele firm szkoleniowych biorący udział w badaniu zwracają uwagę na coaching, jako wartościowy komponent oferty szkoleniowej. Aż 37% spośród badanych przedsiębiorców wskazało na zainteresowanie coachingiem jako narzędziem rozwoju swoich firm. Obecnie 16% firm szkoleniowych w swojej ofercie ma usługi coachingowe. Należy jednak podkreślić, że rynek coachingowy składa się głównie z coachów, którzy prowadzą własną działalność gospodarczą¹.

Zauważa się postępującą specjalizację oferty coachingowej². Poza rozróżnieniem usług takich jak business coaching, executive coaching, team coaching można zauważyć dedykowane programy coachingu. Są to programy skierowane są do konkretnej grupy klientów np. właścicieli małych i mikro przedsiębiorstw czy też zagranicznych inwestorów decydujących się na założenie własnej firmy na terenie Polski. Wynika to z faktu, że klienci biznesowi poszukują wsparcia, które w realny sposób przełoży się na sukces ich firmy. Stąd też zapotrzebowanie na narzędzia rozwojowe, które w adekwatny sposób odpowiadają na konkretne potrzeby danego klienta, z uwzględnieniem uwarunkowań i specyfiki danej firmy.

Coaching ma tę przewagę nad szkoleniami, że jest relacją jeden na jeden. Gwarantuje indywidualne podejście i unikatowość wypracowywanych rozwiązań, bazujących na doświadczeniu i wiedzy danego przedsiębiorcy. Stąd przedsiębiorcy, którzy decydują się na coaching nie muszą się obawiać o jego teoretyczność.

Dostosowanie coachingu do ograniczeń organizacyjnych

Indywidualne podejście w coachingu wyraża się również w dostosowaniu do ograniczeń czasowych i organizacyjnych, przed jakimi staje przedsiębiorca chcący skorzystać z zewnętrznego wsparcia przy rozwoju swojej firmy. Przedsiębiorcy pytani o przyczyny niekorzystania z tradycyjnych szkoleń bardzo często zwracają uwagę na barierę czasową. Brak możliwości poświęcenia dużej ilości czasu na szkolenia, ze względu na ogrom obowiązków i zadań związanych z prowadzeniem swojej firmy³. Coaching jest procesem jeden na jeden, więc jego efektywność jest dużo większa, niż grupowego szkolenia. W coachingu wypracowywanie rozwiązań odbywa się podczas indywidualnych, 60-90 minutowych sesji. Sesje odbywają się w wybranym przez klienta miejscu i czasie (np. własnym biurze). Rozwój kompetencji przedsiębiorcy, wdrażanie rozwiązań, odbywa się bezpośrednio poprzez codzienną pracę firmie. Przeprowadzanie zmian następuje poprzez cały okres udziału w procesie coachingowym - zaczynając już od zakończenia pierwszej sesji.

1. HRP Group, Raport End of financial suport – przyszłość rynku szkoleniowego w Polsce, Łódź 2011

2. Coaching center, Raport merytoryczny po konferencji 'Mentoring i coaching w służbie przedsiębiorczości', Warszawa 2011

3. Komisja Europejska, Przewodnik po szkoleniach w małych i średnich przedsiębiorstwach, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg 2009

Elastyczność rozwiązań coachingowych bardzo często zakłada możliwość skorzystania ze wsparcia telefonicznego i mailowego pomiędzy spotkaniami, tak, aby zmaksymalizować wykorzystanie czasu pomiędzy sesjami. Taki kontakt pomiędzy sesjami sprzyja szybszemu dojściu do celu, gdyż pomaga pokonywać ewentualne bariery, które mogą pojawić przy realizacji konkretnych zadań. Zazwyczaj cały proces coachingowy obejmuje 6 do 10 sesji, które odbywają się w odstępach dwu- do czterotygodniowych. Ponieważ każdy proces coachingowy jest inny, jego przebieg zależy od celów klienta, zaangażowania w ich realizację oraz preferowanego tempa pracy. Z tego względu harmonogram działań coachingowych zawsze ustalany jest indywidualnie z każdym klientem.

Przebieg procesu coachingowego

Coach pomaga swojemu klientowi w wypracowaniu kompleksowych rozwiązań biznesowych. Skuteczność działania przedsiębiorcy zależy nie tylko od rozwoju jego umiejętności i wiedzy. Coaching, mając na celu wsparcie rozwoju firmy, obejmuje kwestie, które mają niebagatelny wpływ na to jak funkcjonuje właściciel firmy, a co za tym idzie także jego firma. Kwestie, które mają pozytywny wpływ na podejmowane decyzje i działania. Jest to między innymi poszerzenie świadomości dotyczące systemu przekonań na temat własny i otoczenia. Przekonań, które mogą motywować bądź też ograniczać danego przedsiębiorcę w realizacji działań biznesowych. W związku z tym często korzystne jest stawienie wyzwania nawykom w myśleniu i działaniu, które mogą blokować danego przedsiębiorcę w dążeniu do celu. Wytrobienie lub wzmocnienie pozytywnych nawyków w wymierny sposób zwiększa jakość zarządzania sobą w relacji ze swoimi pracownikami jak i partnerami.

Wyznaczenie celu i analiza możliwych opcji

W oparciu o tę wiedzę i udoskonalone umiejętności, coach pomaga klientowi sprecyzować cele, przeanalizować różne opcje, a następnie stworzyć precyzyjny plan działania. Rolą coacha jest wsłuchiwanie się w to co mówi jego klient, a także zadawanie odpowiednich pytań, stawianie wyzwań, które pomogą klientowi w jak najpełniejszym korzystaniu z posiadanych zasobów. Zadaniem coacha jest podnoszenie poprzeczki i motywacja przedsiębiorcy w kreatywnym tworzeniu jak najskuteczniejszych rozwiązań. Dzięki coachingowi możliwe jest wyznaczenie celów, które pozwalają uzyskać oczekiwane efekty biznesowe z uwzględnieniem hierarchii warto-

ści, którą kieruje się dany klient. Celów, które nie pociągają za sobą niekorzystnych konsekwencji na innych polach, takich jak relacje rodzinne czy realizacja pasji pozazawodowych.

Na tym etapie coach może skorzystać z jednego z modeli służących wyznaczaniu celów, np. SMART lub EXACT. Coachowie coraz chętniej wybierają model EXACT, od słów: EXciting (ekscytujący), Assessable (wymierny), Challenging (stanowiący wyzwanie), Time-framed (planowy). Metodologia EXACT swoją przewagą zawdzięcza wprowadzaniu elementu ekscytacji i wyzwania. Te parametry sprawiają, że klient czuje energię i jest zmotywowany do osiągania ambitnych celów⁴.

Po wyznaczeniu celu istotne jest dokładne przyjrzenie się wszystkim możliwym drogom osiągnięcia punktu docelowego, a następnie podjęcie decyzji o wyborze tej najbardziej pożądanej. Poprzez coaching klient poszerza swoją świadomość biznesową, odkrywa nowe perspektywy, wzbogaca wachlarz działań spośród których może wybierać te najlepsze dla swojej firmy. Bardzo skutecznym i często stosowanym modelem jest GROW, od słów Goal (określ cel), Reality (zbadaj aktualną rzeczywistość), Options (poznaj opcje), Will (podejmij decyzję i ustal plan działania). Model ten poza wyznaczaniem celów i analizą dostępnych opcji, kładzie także duży nacisk na wypracowanie realistycznego planu działania.

Realistyczny plan działania

Stworzenia planu działania jest niezbędne dla wdrożenia planowanych zmian, uzyskania oczekiwanych rezultatów. Skuteczność coachingu polega na stworzeniu planu działania, który jest realistyczny. Oznacza to, że przedsiębiorca wspólnie wraz z coachem przygotowują plan działania, który ma jasno określone ramy czasowe, dokładnie wyznaczone poszczególne etapy działania wraz z terminami ich zakończenia. Plan ten tworzony jest z uwzględnieniem ewentualnych przeszkód mogących stanąć na drodze do jego realizacji. Istotnym elementem jest także przygotowanie mechanizmów, które pomogą te bariery skutecznie pokonać.

Zaangażowanie, działanie, zmiana

Stworzenie dobrego planu to kluczowa kwestia warunkująca sukces danego przedsięwzięcia. Jednakże jeszcze ważniejsze jest zaangażowanie przedsiębiorcy we wprowadzanie tego planu w życie. Rolą coacha jest motywowanie klienta, pomoc w koncentracji na zadaniu, jak również dopilnowanie, aby klient dawał z siebie wszystko i efektywnie zmierzał w kierunku

4. C. Wilson, Coaching biznesowy, MT Biznes, Warszawa 2010

ku realizacji obranego celu. Klient odpowiedzialny jest za swoje zaangażowanie w proces coachingowy podczas sesji. Zobowiązuje się także do podejmowania pomiędzy sesjami ustalonych działań. Odpowiedzialnością coacha jest wykorzystanie całej swojej wiedzy i umiejętności, tak by proces ten przebiegał w bezpieczny dla klienta sposób. W ramach relacji opartej na zaufaniu oraz zasadzie pełnej poufności powierzanych informacji. Zdaniem coacha jest kierowanie się odwagą by stawiać klientowi wyzwania, tak by osiągnął maksimum swoich możliwości, w pełni wykorzystał posiadany potencjał.

Relacja coachingowa umożliwia klientowi biznesowemu podejmowanie i realizację ambitnych zamierzeń. Coach wspiera swojego klienta w stawianiu się najlepszym w tym, czym się zajmuje. Coaching wydobywa i wzmacnia to, dzięki czemu dany przedsiębiorca może odnosić prawdziwe sukcesy w swojej branży.

Autor: Anna Kęłowska-Staniszevska, Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości rozpoczęła realizację projektu ponadnarodowego **PoMoC – aktywizacja zawodowa absolwentów studiów wyższych poprzez adaptację Portugalskiego Modelu Coachingu w województwie łódzkim**. Partnerem Fundacji jest *Universidade Catolica Portuguesa – Centro Regional do Porto* z Portugalii.

Motywy wspólnych działań jest rosnące bezrobocie absolwentów studiów wyższych. Projekt przeniesie do regionu łódzkiego doświadczenia Uniwersytetu z Porto, gdzie *Portugalski Model Coachingu* pomaga absolwentom w skutecznym rozpoczęciu drogi zawodowej. W ramach udziału w projekcie *PoMoC* absolwenci z regionu łódzkiego wezmą udział w indywidualnych i grupowych sesjach coachingowych, a także odbędą trzymiesięczne praktyki zawodowe.

Podczas spotkania inauguracyjnego projektu w dniach 30-31 października 2012r. Fundacja gościła w swojej siedzibie przedstawicieli Wydziału Ekonomii i Zarządzania Portugalskiego Uniwersytetu Katolickiego w Porto. Spotkanie poświęcone było omówieniu działań w projekcie oraz zasad ponadnarodowej współpracy przy ich realizacji.

Projekt *PoMoC* jest finansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i realizowany w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki. Realizacja projektu rozpoczęła się w październiku 2012r. i potrwa do czerwca 2014r. Rekrutacja absolwentów rozpocznie się w marcu 2013 roku.

Podstawowe problemy umów występujące w Partnerstwie Publiczno – Prywatnym

Cywilnoprawne instytucje zabezpieczenia wykonywania umów PPP określone są w kc. Zgodnie z art.139 § 1 ustawy prawo zamówień publicznych do umów w sprawach zamówień publicznych stosuje się przepisy kc, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Zgodnie z art.3531 kc strony mogą umowę ułożyć według swojego uznania, byleby jej treść nie sprzeciwiała się naturze stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Umowy sprzeczne z ustawą są nieważne, co wynika z art. 58 kc.

W cyklu artykułów dotyczących niniejszej problematyki przedstawione będą najbardziej istotne zagrożenia instytucjonalne dla bytu prawnego umów zarówno z prawa zamówień publicznych (PZP) jak i umów dotyczących PPP. Instytucje te wymagają szczególnej staranności w działalności specjalistów w zakresie prawa, ryzyk, podatków oraz zarządzania i audytu.

Szczególną uwagę moim zdaniem należy poświęcić **karom umownym**. Zgodnie z art.483 § 1 kc można zastrzec, iż naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego następuje przez zapłatę określonej sumy pieniężnej (vide wyroki Sądu Najwyższego III CSK 151/05 LEX nr 194544). Zapłata określonej w umowie sumy pieniężnej następuje niezależnie od tego czy występuje szkoda. Do dochodzenia kary umownej muszą być spełnione łącznie następujące przesłanki:

1. zastrzeżenie kary umownej w jej treści;
2. niewykonanie lub nienależyte wykonanie przez dłużnika zobowiązania niepieniężnego, które to zobowiązanie nie zostało wykonane lub zostało wykonane nienależycie;
3. w zależności od zapisów umowy powstanie szkody u podmiotu na rzecz którego została zastrzeżona (art.483 § 1 kc)

Zasady odpowiedzialności z tytułu kary umownej wynikają z art.471 *in fine* kc oraz art. 353 kc z ograniczeniem co do winy umyślnej (art.473 § 1 i § 2 kc).

Nie można zatem dochodzić skutecznie kary umownej, gdy niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności niezależnych od wykonawcy i leżących w całości po stronie zamawiającego. Stosujemy tutaj rozkład ciężaru dowodu, zgodnie z art.6 kc. W sytuacji, gdy wykonawca opóźnił się z wykonaniem umowy, zgodnie

z art.484 § 2 kc można żądać zmniejszenia kary umownej (miarkowanie kary umownej), jeżeli zobowiązanie zostało wykonane w części albo kara umowna jest rażąco wygórowana. Nie można dochodzić ustalenia tych okoliczności w trybie określonym w art.189 kpc, lecz wyłącznie na zarzut materialny w trakcie procesu. Gdy wierzyciel utrudnia wykonanie zadania, to dłużnik może na podstawie art.362 kc dochodzić też obniżenia kary umownej, bez względu na to czy wykonał jakąkolwiek część zobowiązania. Należy dokładnie określać okoliczności i sposoby naliczania kar umownych oraz sposób ustalenia rynkowej wartości tych kar.

W licznych przypadkach strony nie doceniają zagadnień związanych z **prawem opcji**. Jest to instytucja prawa cywilnego, która nie została uregulowana w sposób całościowy w prawie polskim, w tym w kc i PZP ani też w przepisach dotyczących PPP. Doktryna wyróżnia traktowanie jej jako:

1. umowy ofertowej
2. jednostronnie zobowiązującej umowy przedwstępnej
3. umowy pod warunkiem zawieszającym

W zamówieniach publicznych umowa opcji wykorzystywana jest jako umowa warunkowa, w której jedna strona (zamawiający) zobowiązuje się oświadczyć drugiej stronie (wykonawcy) w określonych okolicznościach i w ciągu oznaczonego czasu, że chce wykonać prawo opcji. Do czasu złożenia przez zamawiającego tegoż oświadczenia umowa w sprawie zamówienia publicznego w zakresie zamówienia opcjonalnego pozostaje warunkowo zawieszona.

Opcja winna być przewidziana szczegółowo w SIWZ. Jest to uprawnienie zamawiającego. Winno być ściśle opisane zobowiązanie podstawowe (minimalne) oraz oszacowana wartość zamówienia opcjonalnego (art.34 ust. 5 PZP) co do dostaw lub usług. Wartość ich określa się, uwzględniając największy możliwy zakres tego zamówienia z uwzględnieniem prawa opcji.

Skorzystanie przez zamawiającego z prawa opcji pozwala nie otwierać nowego postępowania przetargowego, też co do świadczeń różnych przedmiotowo od przewidzianych w zamówieniu podstawowym.

Naszą sygnalizacją należy objąć problemy związane z wykonywaniem **nadzoru autorskiego**. W projektach finansowanych ze środków unijnych wielką rolę odgrywa terminowość realizacji zamówienia od etapu studialnego aż po końcowy odbiór robót i ostateczne rozliczenie inwestycji. Taki obowiązek wynika z ustawy o PPP (Dz.U. 2009 Nr 19 poz. 100 ze zmianami). W umowie winno być jednak zastrzeżenie o audycie projektu. Nadzór autorski nad utworami architektonicznymi i architektoniczno-urbanistycznymi (w tym projektami budowlanymi) obejmuje również dokonywanie ewentualnych zmian w projekcie w zakresie niesprzecznym z pozwoleniem na budowę.

Należy podnieść, że zgodnie z art.20 ust. 1 ustawy PB sprawowanie nadzoru autorskiego na żądanie inwestora lub właściwego organu – w zakresie :

- I stwierdzenia w toku wykonywania robót budowlanych zgodności z projektem,
- II uzgodnienia możliwości wprowadzenia rozwiązań zamiennych w stosunku do przewidzianych w projekcie, zgłoszonych przez kierownika budowy lub inspektora nadzoru inwestorskiego – należy do podstawowych obowiązków projektanta.

Zgodnie z art.95 pkt. 5 prawa budowlanego osoby wykonujące samodzielnie funkcje techniczne w budownictwie, które uchylają się od podjęcia nadzoru autorskiego lub wykonują niedbale obowiązki wynikające z pełnienia tego nadzoru, podlegają odpowiedzialności zawodowej w budownictwie. Naruszenie przytoczonych przepisów może doprowadzić w rezultacie do utraty prawa wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

Projektant jest zobowiązany do osobistego wykonywania nadzoru autorskiego. Ma on szereg uprawnień koniecznych do jego wykonania. Zgodnie z postanowieniami PB (art.26) ma prawo do:

- I wstępu na teren budowy i dokonywania zapisów w dzienniku budowy dotyczących tej realizacji,
- II żądania wpisu do dziennika budowy wstrzymania robót budowlanych w razie stwierdzenia możliwości powstania zagrożenia albo wykonywania ich niezgodnie z projektem. Projektant ma prawo kontroli by chronić swoje prawa autorskie nawet, gdy nie został zaproszony na plac budowy. Autor projektu nie może się uchylać od pełnienia nadzoru pod groźbą kary z tytułu odpowiedzialności zawodowej. Projektantowi z tytułu nadzoru

należy się dodatkowe wynagrodzenie. W umowie o zamówienie publiczne należy określić kwestie nadzoru autorskiego.

O ustanowieniu nadzoru autorskiego decyduje inwestor (zamawiający) lub właściwy organ w decyzji o pozwoleniu na budowę. Pełnienie nadzoru autorskiego ma charakter dodatkowy w stosunku do dzieła jakim jest dokumentacja projektowania i odbywa się w ramach umowy o świadczenie usług na podstawie umowy zlecenia.

Problemem tworzącym szczególnie dużo nieprawidłowości jest **podwykonawstwo**. Zasadą jest, że wykonanie zamówienia publicznego jest realizowane nie przez wykonawców lecz przez podwykonawców. Zamawiający powinien już na etapie sporządzania dokumentacji przetargowej określić swoje wymagania w tym zakresie.

Nie ma definicji urzędowej. Może nim być każda osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która podejmuje się pomocy przy realizacji zamówienia.

Zamawiający nie ma podstaw do stawiania wymogów podmiotowych w zakresie podwykonawstwa. Nie ma też prawa do żądania wskazania konkretnych podmiotów jako podwykonawców. (art.36 ust 4 PZP). Kiedy należy wskazywać konkretnych podwykonawców: w ofercie czy w umowie?

Zamawiający może zastrzec w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, iż część zamówienia lub całość zamówienia nie może być powierzona podwykonawcom.

Organizator przetargu ma pełną dowolność w ustaleniu zakresu prac, lecz przez wykonanie konkretnych prac, a nie procentowo.

Prawo europejskie (dyrektywy 2009/18/WE oraz 2004/17/WE) zachęca do udziału w zamówieniach małe i średnie przedsiębiorstwa poprzez podwykonawców. Jednakże art.25 dyr. 2004/18/WE oraz art.37 dyrektywy 2004/17/WE wskazują, że zamawiający posiadają uprawnienia do żądania od wykonawcy wskazania, którą część zamówienia przeznaczyć do wykonania wykonawcom. Jest więc zgodność z PZP i prawem europejskim.

Kolejnym istotnym problemem są roboty budowlane. Przykładowo podnoszę, że należy:

- 1) zapoznać się z umowami między podwykonawcami a wykonawcami przed podpisaniem umowy głównej albo zastrzec taką możliwość;

- 2) w umowie głównej szczegółowo opisać zakres i opis prac budowlanych, technologię wykonania prac, materiały przeznaczone do użycia, harmonogram prac, wysokość i sposób obliczania wynagrodzenia.

Zgodnie z art.647 pkt 1 kc obowiązki i prawa podwykonawcy powinny być zawarte w umowie wykonawcy z podwykonawcą. Na zawarcie tej umowy zgodę powinien wyrazić inwestor (art.647 § 2 kc). Jeśli brak jest zgody inwestora (uchwała 7 sędziów SN 28 kwietnia 2008 r., sygn. Akt III CZP 6/08), to nie wywołuje to skutków w postaci nieważności umowy podwykonawstwa, a wpływa jedynie na powstanie solidarnej odpowiedzialności inwestora oraz generalnego wykonawcy (art.647 § 5 kc – odpowiedzialność solidarna).

Istotnym jest treść art.366 § 1 kc, który dotyczy w zakresie przedmiotowym roszczenia o spełnienie całego świadczenia lub jego części w stosunku do dłużników solidarnych. Zapłata dla wykonawcy nastąpić winna po udowodnieniu przez wykonawcę, iż zapłacił swoje należności podwykonawcy.

Z uwagi na wagę problemu należy zasygnalizować **dopuszczalność zmiany umowy w zamówieniach publicznych i w procedurach partnerstwa publiczno – prywatnego**. W stosunku do umów z PZP wskazuję, że powyższa możliwość zmiany podlega szczególnemu ograniczeniu z mocy art.144 ust 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Pojęciem istotności zmian zajmował się wielokrotnie Trybunał Sprawiedliwości UE (TSUE) na podstawie dyrektyw unijnych w sprawie zamówień publicznych (dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi; dyrektywa 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych). W ogłoszeniu lub w specyfikacji należy określić rodzaje klauzul dopuszczalnych do zmian w umowie o zamówieniach publicznych (ograniczoność zmian). Istnieje możliwość zmiany umowy w drodze modyfikacji sądowej (art.357/1 kc), gdy nie ma możliwości zmiany w drodze klauzuli rewizyjnej.

W zakresie najważniejszych problemów dotyczących zmiany przedmiotowej umowy należy podnieść, że:

- 1) zgodnie z art.7 ust 3 ustawy PZP, zamówienia udziela się wyłącznie wykonawcy, który został wybrany na zasadach tam określonych;

- 2) istnieje dopuszczalność zmian na zasadzie sukcesji generalnej;

- 3) natomiast problem wyłączenia podwykonawcy oraz poręczenia za wykonanie zamówienia przez wykonawcę będą omówione szczegółowo w następnych artykułach.

Należy stwierdzić, iż stan świadomości prawnej pozwalający właściwie zabezpieczyć interesy wykonawców i wykorzystanie dotacji unijnych jest wysoce niezadowolający z uwagi na niedostateczny stan wiedzy prawnej. Przy większych inwestycjach należałoby, moim zdaniem, stosować instytucje audytu zewnętrznego, albowiem błędy przy wykorzystaniu dotacji unijnych powodują korektę finansową polegającą na zabraniu środków unijnych na rzecz instytucji zarządzającej lub wdrażającej z pokrzywdzeniem wykonawcy.

Oczywistym jest również to, iż należy unikać podpisywania in blanco tzn. założeń umów w zamówieniach publicznych, albowiem może dojść do narzucenia umowy adhezyjnej.

Ponadto w kolejnych artykułach zasygnalizowane będą następujące tematy:

- a) wadium
- b) umowy związane z konsorcjum
- c) zabezpieczenie wykonania umów
- d) sądowe dochodzenie wykonania umów
- e) rozważenie możliwości powoływania sądów polubownych dla rozstrzygania sporu powstałych w trakcie realizacji przedsięwzięć PPP.
- f) problematykę umów ramowych
- g) umowy w zamówieniach sektorowych.

Autor: *mec. Bogdan Janicki,
adwokat Izby Adwokackiej w Łodzi*

POTRZEBUJESZ PORADY PRAWNEJ? ZGŁOŚ SIĘ DO NAS!

Pro bono

Dyżury prawników w Fundacji!

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości – ośrodek Enterprise Europe Network oraz Izba Adwokacka w Łodzi zapraszają osoby prowadzące lub rozpoczynające działalność gospodarczą do korzystania z bezpłatnych porad prawnych, w tym również w zakresie prowadzenia działalności na rynku międzynarodowym.

W każdą środę, w godzinach 14-16 w siedzibie Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości pełnią dyżury adwokaci Izby Adwokackiej w Łodzi. Osoby zainteresowane uzyskaniem bezpłatnych porad prawnych prosimy o zgłaszanie się telefonicznie (**42 630 36 67**) lub mailem na adres fundacja@frp.lodz.pl.

NASZE PROJEKTY

Spotkanie partnerskie projektu Q-Placement w Liverpool

W dniach 19.09.2012 – 21.09.2012 r. w Liverpool, w Anglii, miało miejsce kolejne, trzecie już spotkanie partnerskie projektu QPlacements Net. (www.q-placements.eu). Głównym celem projektu jest promocja praktyk zawodowych za granicą. W spotkaniu obok Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości, wzięli udział przedstawiciele wszystkich partnerów Projektu z liderem, Izbą Handlowo-Przemysłową z Terrassa (Hiszpania).

Spotkanie rozpoczęło się od przeglądu stanu realizacji poszczególnych zadań projektowych. Jedno z najważniejszych – stworzenie bazy przedsiębiorstw zainteresowanych przyjęciem uczniów na praktyki zawodowe zostało wykonane. Baza zawiera listę ponad 130 firm w 10 krajach (Polska, Hiszpania, Włochy, Belgia, Francja, Niemcy, Bułgaria, Rumunia, Szwecja, Wielka Brytania) oraz opis 189 stanowisk oferowanych prakty-

kantom w tych firmach. Baza firm i stanowisk jest uzupełniana na bieżąco. Szkoły zawodowe zainteresowane wysyłaniem uczniów na praktyki zawodowe mogą w poszczególnych krajach kontaktować się z organizacją pośredniczącą, którą jest Partner projektu, celem wyszukania najlepszych propozycji zagranicznych praktyk zawodowych dla swoich uczniów. Obecnie najważniejszym zadaniem będzie odpowiednia promocja projektu, żeby jak największa liczba zainteresowanych mogła skorzystać z jego rezultatów. W następnym etapie projekt przewiduje organizację pilotażowych praktyk w każdym z krajów uczestniczących w Projekcie.

NASZE PROJEKTY

Podczas całego pobytu w Liverpool uczestnikom towarzyszył przedstawiciel organizatora, firmy Liverpool Compact Education – Business Partnership. Program spotkania zakładał oprócz pracy nad kluczowymi zagadnieniami projektowymi, wizytę roboczą w fabryce jaguara i landrovera, która ma swoją siedzibę na przedmieściach Liverpoolu. Odwiedziliśmy ją z wielką ciekawością, nastawioną na podpatrzenie sposobów działania oraz metod prowadzenia działań edukacyjnych w przykładowej szkole zawodowej.

W wyniku spotkania partnerskiego ustaliliśmy dalsze działania oraz podział obowiązków dla poszczególnych partnerów naszego projektu. Dzięki wizycie mieliśmy także okazję poznać specyfikę i zasady funkcjonowania szkolnictwa zawodowego w Anglii, problemy oraz sposoby ich rozwiązywania.

MB

Annual Conference 2012 na Cyprze

Cypr, wyspa położona na Morzu Śródziemnym w jego wschodniej części. Ten uroczy kraj znajduje się około 70 km od wybrzeży Turcji i około 100 km od Syrii. I niech nikogo nie zwiedzie jego położenie. Cypr od 1 maja 2004r. jest pełnoprawnym członkiem Unii Europejskiej. Co więcej, od 1 stycznia 2008r. oficjalną walutą jest euro, które zastąpiło funta cypryjskiego. W tym roku Republika Cypryjska sprawuje prezydencję Rady Unii Europejskiej. Dzięki temu mogła być gospodarzem dorocznej konferencji organizowanej przez Sieć Enterprise Europe Network. Konferencja odbyła się w dniach 22-24 października w Paphos. W ubiegłym roku (2011) gospodarzem konferencji była Polska, a miastem goszczącym delegatów z całego świata była Warszawa.

Organizatorzy tegorocznej konferencji zaprosili uczestników do przepięknego hotelu Coral Beach Hotel, który znajduje się kilkanaście kilometrów od centrum Paphos. Oprócz przedstawicieli Komisji Europejskiej, EACI, CERNu, oraz rządu cypryjskiego, przybyli delegaci z Azji, Bliskiego Wschodu, Ame-

ryki Płn. Najlicniejsza grupa przybyła z Europy. Z Polski akredytowano 47 osób w tym 3 osoby reprezentujące Ośrodek Enterprise Europe Network przy Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Wsparcie dla biznesu w zasięgu ręki

Pierwszy dzień konferencji rozpoczęli przedstawiciele organizatorów spotkania: Pan Vasileios Tsakalos – dyrektor cypryjskiego Research Promotion Foundation, Pan Phidias Pilides – prezes Cypryjskiej Izby Przemysłowo-Handlowej, Pan Neoklis Sylikiotis – minister przemysłu, handlu i turystyki Republiki Cypru oraz Pani Joanna Drake - Dyrektor ds. MSP i Przedsiębiorczości w Generalnej Dyrekcji Przedsiębiorstwa i Przemysł Komisji Europejskiej. Prelegenci przywitani wszystkich przybyłych gości. Zaprezentowano historię oraz teraźniejszość Cypru, przedstawiono rolę jaką pełni to państwo na arenie międzynarodowej a szczególnie w Unii Europejskiej. Niestety dość częstym wątkiem jaki był poruszany był kryzys, a na jego tle działalność ośrodków Sieci Enterprise Europe Network oraz sytuacja małych i średnich przedsiębiorstw.

NASZE PROJEKTY

Trzeci dzień był ostatnim dniem konferencji. Pan Peter Wragg, główny dyrektor Generalnej Dyrekcji Przedsiębiorstwa i Przemysł Komisji Europejskiej dokonał podsumowania całego spotkania oraz podziękował organizatorom za dobrą organizację i miłe przyjęcie. Później podsumowania oraz przedstawienia najbliższej przyszłości Sieci Enterprise Europe Network dokonali Pani Martine Diss oraz Pan Jose Puigpelat Valls. Całość zwieńczyło rozdanie nagród Best Practice Awards. Oficjalnego zamknięcia konferencji dokonał Pan Patric Lambert Dyrektor Agencji ds. Konkurencyjności i Innowacji.

Tegoroczne spotkanie na Cyprze było bardzo ciekawym wydarzeniem. Piękna pogoda, klimat, ciekawa okolica sprzyjała nie tylko rozmowom partnerskim, wymianie doświadczeń oraz zapoznaniu się z działaniem całej sieci Enterprise Europe Network. Sprzyjała również odpoczynkowi i dała chwile wytchnienia od naszej codziennej rzeczywistości. Dzięki takim spotkaniom wszyscy mamy możliwość spotkania się z przedstawicielami innych krajów, wymiany doświadczeń i poglądów, a nawet podszlifowania swoich umiejętności językowych. Wiele osób wykorzystało również okazję by zapoznać się tym jakże ciekawym i malowniczym krajem, poznać jego historię i kulturę. Takie spotkania sprawiają, że czujemy się bliżej Europy, bliżej świata.

KW

Kolejne spotkania dotyczyły już działań związanych z siecią Enterprise Europe Network. Omawiane były aktualne problemy i cele do zrealizowania przez ośrodki działające w Sieci. Poruszane były też tematy związane z przyszłością, sposobem rozliczania i realizacją działań. Tego typu konferencje są jedyną okazją by przedstawiciele ośrodków Enterprise Europe Network mogli wymienić się doświadczeniami, oraz pochwalić swoimi dokonaniem.

Drugi dzień był kolejnym dniem roboczym pełnym warsztatów i spotkań zapoczątkowanych wcześniej. Był też dniem spotkań dla poszczególnych konsorcjów Sieci Enterprise Europe Network. Delegacja polska spotkała się z Panią Dorotą Przyłudzką, przedstawicielką Komisji Europejskiej. Zostały poruszone problemy polskich ośrodków Sieci, oraz przekazane uwagi, które mogą znacząco polepszyć współpracę pomiędzy ośrodkami a Komisją Europejską. Dzień zakończył się uroczystą kolacją zorganizowaną w cieniu starożytnego zamku w Starym Porcie w Paphos. Oprócz tradycyjnych dań tego regionu, delegaci mogli posłuchać tradycyjnej muzyki i obejrzeć pokaz tańca ludowego. Były przemówienia i podziękowania złożone na ręce organizatorów.

NASZE PROJEKTY

Nowoczesne technologie wspomagają bezpieczeństwo i zdrowie w pracy

Aby ułatwić współpracę kadry kierowniczej i pracowników w działaniach na rzecz poprawy warunków pracy, Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy opracowała aplikację na iPad. Opracowanie wspomagala Konfederacja Europejskiego Biznesu i Europejska Konfederacja Związków Zawodowych.

Aplikacja zawiera:

- przewodnik dla kadry kierowniczej *Przywództwo w zarządzaniu bhp*
- przewodnik dla pracowników *Udział pracowników w zapewnianiu bezpieczeństwa i zdrowia w miejscu pracy*
- studia przypadku i prezentacje
- listy kontrolne i interaktywne narzędzia do samooceny
- zdjęcia i animowane infografiki na temat wypadków przy pracy
- linki do materiałów, w tym materiałów wideo

Aplikacja jest kolejnym narzędziem kampanii *Partnerstwo dla prewencji – Zdrowe i bezpieczne miejsca pracy 2012-2013*. Jest bezpłatna, ale w tej chwili dostępna tylko w języku angielskim (<http://www.healthy-workplaces.eu/en/media/media/ipad-app>), co niestety ogranicza zasięg jej stosowania.

W języku polskim są dostępne następujące materiały promocyjne w wersji tradycyjnej:

1. Ulotka kampanii
2. Ulotka Dobrej Praktyki (informacje niezbędne do ubiegania się o tytuł instytucji stosującej zasady partnerstwa dla prewencji)
3. Praktyczny przewodnik nt. udziału pracowników w działaniach na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa w pracy
4. Praktyczny przewodnik nt. roli kierownictwa w działaniach na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa w pracy
5. Plakat
6. DVD nt. prewencji ryzyka zawodowego jako elementu kultury organizacyjnej
7. DVD z zestawem 12 filmów ilustrujących z humorem sytuacje w pracy niebezpieczne dla zdrowia pracowników
8. Folder kampanii

Można je zamówić zgłaszając zainteresowania (tytuł i liczba egzemplarzy) do Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości w Łodzi (ambasadora bezpieczeństwa i zdrowia w pracy w Polsce), e-mail: fundacja@frp.lodz.pl. Materiały będą dostarczone bezpłatnie na wskazany adres.

22-28 października Europejski Tydzień Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy 2012

W tym roku był ściśle związany z kampanią *Partnerstwo dla prewencji*. Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości jest krajowym partnerem Kampanii.

Jedna z sesji podczas Konferencji Enterprise Europe Network (22-24 października, Pafos na Cyprze) poświęcona była udziałowi ośrodków Sieci w promowaniu bezpieczeństwa i zdrowia w pracy wśród przedsiębiorców (sesja *Helping SMEs with health&safety*, 22.10.2012r., godz.16⁰⁰ 18⁰⁰).

Tydzień filmowy

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości zorganizowała **Tydzień filmowy** **Bezpieczeństwo z uśmiechem** **- jak się zachować w miejscu pracy**

Przedstawiciele przedsiębiorstw i instytucji oglądali filmy promujące bezpieczeństwo w miejscu pracy, m.in. dotyczące współpracy kierownictwa i podwładnych, eliminowania dymu tytoniowego, bezpieczeństwa transportu, eksploatacji maszyn i urządzeń, postępowania z niebezpiecznymi substancjami, ochrony układu kostnego, ograniczenia hałasu, postępowania na budowie.

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości zorganizowała pokaz specjalnych filmów adresowanych do młodzieży dla uczniów Publicznego Gimnazjum Nr 8 im. Tadeusza Kościuszki w Łodzi, ul. Żubardzka 26.

Producentami filmów są firma Via Storia (Strasbourg, Francja) oraz konsorcjum Napo, które zezwala na ich używanie do celów edukacyjnych i promujących bhp. Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU OSHA) wykorzystuje filmy w prowadzonych kampaniach i akcjach informacyjnych.

Europejski Konkurs Dobrych Praktyk w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia w pracy

Celem konkursu jest wyłonienie najlepszych przykładów współpracy kierownictwa i pracowników, które ułatwiły i poprawiły zapobiegania ryzyku na stanowiskach pracy. Aplikacje do konkursu mogą składać przedsiębiorstwa oraz inne instytucje, organizacje pracodawców, stowarzyszenia, związki zawodowe, organizacje pozarządowe.

Konkurs jest dwuetapowy. Najpierw zgłoszenia oceniane są w poszczególnych krajach, a następnie europejskie jury wybiera zwycięzców. Nagrody zostaną przyznane w dwóch kategoriach: dla organizacji zatrudniających poniżej 100 pracowników i dla organizacji zatrudniających powyżej 100 pracowników. Nagrody zostaną wręczone podczas uroczystości wiosną 2013 r.

Więcej informacji:

http://osha.europa.eu/pl/competitions/good-practice-award_2012-2013/index.html

OSHmail - najnowsze informacje na temat bezpieczeństwa i zdrowia w pracy

Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy wydaje internetowy biuletyn OSHmail w 22 językach. Co miesiąc można w nim znaleźć pakiet informacji o zmianach w przepisach UE, zapowiedzi zbliżających się imprez, prezentacje najnowszych publikacji.

Bezpłatna subskrypcja poprzez stronę internetową

<http://osha.europa.eu/pl/news/oshmail/>

KĄCIK NEGOCJATORA

Od Redakcji:

Kontynuujemy „Kącik negocjatora”, w którym wiedzę na temat negocjacji przekazuje dr Maciej Stalmaszczyk, wybitny specjalista w dziedzinie negocjacji, autor wielu prac w zakresie handlu zagranicznego i skutecznego negocjowania.

Prosimy o zgłaszanie pod adresem Redakcji pytań i tematów, jakie Państwa szczególnie interesują.

Szok kulturowy – trudne wyzwanie dla negocjatora.

Negocjator działający na rynku międzynarodowym ma liczne okazje do poznawania nowych krajów, ich mieszkańców i kultury. To jest niewątpliwie fascynujące i pouczające, niekiedy jednak uciążliwe ze względu na rozłąkę z rodziną i przyjaciółmi, niewygodę związane z mieszkaniem w hotelach, jedzeniem innych dań niż polskie, podróżowaniem lokalnymi środkami lokomocji... Jeśli do tego dodać stres związany z koniecznością osiągnięcia celu pobytu (np. zawarcie kontraktu sprzedaży lub zakupu, uzyskanie zgody na odstąpienie od reklamacji, przyspieszenie dostawy lub dostawki innych spraw mających związek z międzynarodową wymianą dóbr i usług), wówczas negocjator przeżywa szok, który przez specjalistów nazywany jest szokiem kulturowym. Szok kulturowy to reakcja na zmianę otoczenia, to sytuacja, w której osoba wywodząca się jednego kręgu kulturowego konfrontuje się z przedstawicielem innej kultury. To się może przytrafić nie tylko negocjatorowi wyjeżdżającemu za granicę w sprawach handlowych, ale również studentom wyjeżdżającym na stypendium zagraniczne, członkom rodzin łączących się w skali międzynarodowej, emigrantom, podróżnikom, żołnierzom wysyłanym na misje wojskowe itp. To może również dotknąć osoby wyjeżdżające na kurację zdrowotną albo nawet tylko na urlop, pod warunkiem, że pobyt za granicą trwa dostatecznie długo, aby wywołać zjawisko szoku. Uważa się, że po 2-3 tygodniach przebywania w obcym kulturowo środowisku pojawiają się symptomy szoku. Termin pojawienia się tych symptomów oraz ich natężenie zależy m.in. od dystansu kulturowego (np. symptomy szoku pojawiają się w późniejszym terminie i wywołują płytszy szok w przypadku pobytu Polaka na Słowacji, ale

podobne symptomy pojawiające się wcześniej i prowadzą do głębszego szoku w przypadku pobytu np. w Indiach albo w Nigerii).

Objawy szoku kulturowego mogą być liczne i negocjator im poddany może mniej skutecznie działać jako sprzedawca czy kupujący. Oto objawy takiego szoku¹:

- niepewność dotycząca tego, co należy robić,
- niepokój,
- frustracja,
- radosne podniecenie,
- nieprawidłowe zachowania społeczne,
- nieumiejętność zawarcia bliższego kontaktu z partnerem w biznesie i sfinalizowania transakcji,
- poczucie izolacji,
- depresja.

Każdy, albo niemal każdy, negocjator transakcji międzynarodowych znajdzie w powyższej liście symptomów swoje własne przykre doświadczenie szoku kulturowego.

Jak można sobie z tym poradzić? W jaki sposób złagodzić objawy i skutki szoku? Oto krótka lista zalecanych postępowań:

- Nie należy kurczowo trzymać się zachowań wynikających z kultury własnego kraju. Co jest dobre u nas, nie koniecznie musi być tak samo oceniane w innych krajach.

1. E. Marx, Przelamywanie szoku kulturowego (w międzynarodowym biznesie), Agencja Wydawnicza Placet, Warszawa 2000. Ponadto warto zajrzeć do następujących pozycji:

- M. Hutnik, „Szok kulturowy”. Przyczyny, konsekwencje. Przeciwdziałanie. Wyd. Universitas, Kraków 2007,
- R.R. Gesteland, Różnice kulturowe a zachowania w biznesie, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2000,
- M. Bartosik-Purgat, Otoczenie kulturowe w biznesie międzynarodowym, PWE, Warszawa 2006.

- Należy dowiedzieć się jak najwięcej o kulturze kraju, do którego wyjeżdżamy w sprawach handlowych, lub którego przedstawiciel przyjeżdża do nas. Nigdy dosyć informacji na ten temat.
- Nie należy krytykować zachowań, których nie rozumiesz, możesz bowiem narazić się zarzut „głupka” lub po prostu człowieka niekulturalnego. Ale to nie znaczy, że o tym nie należy rozmawiać. W odpowiedniej chwili możesz zapytać o to, dlaczego takie zachowanie jest powszechne, co wpłynęło, że ludzie tak się zachowują itp. Nie okazuj jednak szoku, gdy dowiesz się o źródle takiego zachowania, bo niekiedy prawda może być trudna dla zrozumienia.
- Wiedz, że znajomość języka, jakim posługują się mieszkańcy kraju, do którego wyjeżdżasz, ułatwi ci bezpośrednie komunikowanie się z nimi i wpłynie pozytywnie na twoją psychikę.
- Postaraj się nawiązywać i utrzymywać kontakty towarzyskie z ludźmi z którymi prowadzisz interesy, wówczas, kiedy jest to kulturowo akceptowalne przez miejscowe zwyczaje.
- Nie dopuszczaj do zaistnienia dłuższego czasu twojej izolacji, nawet wówczas gdy przebywasz w najbardziej dziwnym i kulturowo odległym środowisku.
- Naucz się radzić sobie z depresją, ponieważ bardzo często efektem szoku kulturowego jest właśnie depresja z jej niebezpiecznymi dla zdrowia objawami i konsekwencjami.

Autor: dr Maciej Stalmaszczyk

ZAPROSILI NAS

Udział w seminarium zorganizowanym przez Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości wzięła udział w seminarium pt. **MONITOROWANIE RYNKU PRACY DLA POTRZEB ORGANIZACJI WSPÓŁPRACY SZKÓŁ Z PRACODAWCAMI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM - współpraca partnerska**, zorganizowanego przez Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji. Seminarium odbyło się dnia 25 września 2012r. w ramach spotkania sieci partnerskiej, do której, poza Fundacją, należą:

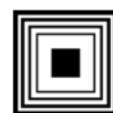
- Agencja Analiz Statystyczno-Ekonomicznych An-Stat,
- Instytut Badań nad Przedsiębiorczością i Rozwojem Ekonomicznym EEDRI przy SAN w Łodzi,
- Izba Rzemieślnicza w Łodzi,
- Urząd Statystyczny w Łodzi,
- Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi.

Istotę seminarium stanowiły trzy zakresy tematyczne. Pierwszym było przedstawienie wybranych, aktualnych wyników prac badawczych nad monitorowaniem rynku pracy dla potrzeb edukacji. Następnie omówiono kierunki współpracy partnerskiej podjęte w roku szkolnym 2011/2012.

Ostatnim etapem było planowanie kolejnych wspólnych przedsięwzięć. Podczas dyskusji członkowie sieci partnerskiej podjęli decyzję o potrzebie organizacji konferencji poświęconej kwestii współpracy szkół i pracodawców. Termin konferencji organizowanej przy współudziale Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Łodzi zaplanowano na 3 grudnia br.

AKS

Źródło: http://obserwatorium.wckp.lodz.pl/seminarium_05.htm

Łódzkie Centrum
Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego

ZAPROSILI NAS

Sieć Enterprise Europe Network na wystawie EURO, WALUTA EUROPEJSKA

24 września 2012r. prof. dr hab. Marek Belka, prezes NBP oraz Declan Costello, przedstawiciel Wydziału ds. Ekonomicznych i Finansowych Komisji Europejskiej, dokonali uroczystego otwarcia wystawy *Euro, waluta europejska* w pięknej sali operacyjnej Oddziału Okręgowego Narodowego Banku Polskiego w Łodzi (al. T. Kościuszki 14).

Wystawa została zorganizowana z inicjatywy Komisji Europejskiej – po raz pierwszy w Brukseli, w 2007r., a następnie w blisko 30 miastach dziesięciu państw Unii Europejskiej – Polska jest jedenastym krajem. Ekspozycja w obrazowy sposób informuje o genezie i zasadach Unii Gospodarczej i Walutowej, historii i warunkach uczestnictwa w strefie euro, polityce gospodarczej Unii Europejskiej, prezentuje banknoty i monety euro oraz ich zabezpieczenia.

Uzupełnieniem jest prezentacja usług Enterprise Europe Network – sieci wspierającej innowacyjność i internacjonalizację stosunków gospodarczych. Ośrodki prowadzą działania informacyjne (konsultacje, seminaria, konferencje), wspomagają kojarzenie partnerów, ułatwiają nawiązywanie i rozwój międzynarodowej współpracy handlowej, technologicznej i w projektach programów ramowych Unii Europejskiej.

W Polsce Sieć skupia 30 ośrodków w czterech konsorcjach:

CP-BSN (Central Poland - Business Support Network) - 6 ośrodków na terenie 4 województw (mazowieckie, łódzkie, kujawsko-pomorskie, pomorskie): Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (koordynator), Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Łodzi, Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego w Warszawie, Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego, Stowarzyszenie Centrum Transferu Technologii CTT w Gdańsku, Stowarzyszenie „Wolna Przedsiębiorczość” w Sopocie

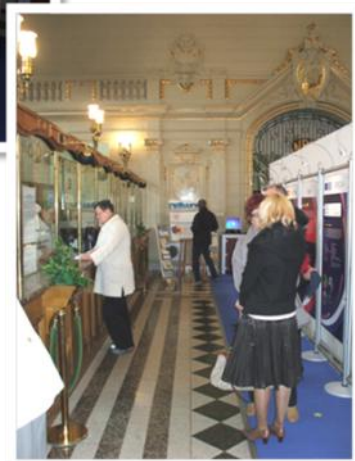
BISNEP (Business and Innovation Support for North-East Poland) – 6 ośrodków na terenie 3 województw (podlaskie, warmińsko-mazurskie, lubelskie), koordynator: Uniwersytecki Ośrodek Transferu Technologii Uniwersytetu Warszawskiego), www.bisnep.pl

B2Europe West Poland - 9 ośrodków na terenie 5 województw (zachodniopomorskie, lubuskie, wielkopolskie, dolnośląskie, opolskie), koordynator: Wrocławskie Centrum Transferu Technologii Politechniki Wrocławskiej, www.westpoland.pl

BSN South Poland - 9 ośrodków na terenie 4 województw (śląskie, małopolskie, świętokrzyskie, podkarpackie), koordynator: Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej, www.een.net.pl

Obecność informacji o ofercie Sieci na wystawie koordynuje Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości.

Wystawę można zwiedzać od poniedziałku do piątku (godz. 8-16) do 14 grudnia 2012r.

INFORMACJE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

„Innowatorzy 2012”

Tygodnik „Wprost”, podobnie jak w roku poprzednim, przygotował ranking najbardziej innowacyjnych firm w kluczowych, perspektywicznych branżach. Za najbardziej przyszłościowe sektory, redakcja tygodnika uznała: farmację, energetykę, przemysł, budownictwo, usługi dla biznesu, media, telekomunikację oraz budownictwo. Z listy 500 firm wyróżniono 21, które otrzymały statuetkę „Innowatora 2012”.

Najbardziej cieszy nas jednak obecność w tym gronie firm z województwa łódzkiego. I tak w poszczególnych sektorach wyróżniono:

Farmacja

- Adamed Sp. z o.o. – produkty lecznicze
- Tricomed S.A. – producent biomateriałów i opatrunków

Energetyka

- ABB Sp. z o.o. – producent transformatorów rozdzielczych

wprost

Media i Telekomunikacja

- Comarch Sp. z o.o. – twórca systemów IT

Finanse

- BRE Bank

Budownictwo

- Saint – Gobain Polska

Większość nagrodzonych podkreślała współpracę z jednostkami naukowo-badawczymi jako jeden z głównych elementów sukcesu.

Laureatom serdecznie gratulujemy i życzymy powodzenia we wdrażaniu kolejnych innowacyjnych rozwiązań.

LK

Innowacyjny student, innowacyjny pracownik – tak się tworzy kreatywne jutro

Dnia 28 września 2012r. w Warszawie odbyła się uroczysta gala, która stała się okazją do podsumowania oraz wręczenia nagród w III edycji konkursów: „Akademicki Mistrz Innowacyjności” oraz „Kreowanie jutra”.

Przewodniczącą Kapituły Konkursowej była Pani Bożena Lublińska-Kasprzak, Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Konkurs „Akademicki Mistrz Innowacyjności” przeznaczony był dla absolwentów uczelni wyższych, promujący prace magisterskie dotyczące: innowacji w sektorze usług, popytowego podejścia do tworzenia innowacji, eko-innowacji. Zwycięzcą konkursu została Anna Urszula Bielska, absolwentka Wydziału Finansów i Informatyki w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku za pracę pt. „Ocena efektywności innowacyjnego projektu inwestycyjnego na przykładzie firmy Aquaponika.pl”.

Zgodnie z tradycją poprzednich edycji przyznano 2 wyróżnienia dla:

- Przemysława Stankiewicza i Karoliny Kołackiej z Politechniki Gdańskiej,
- Artura Czachora z Politechniki Śląskiej.

Obie prace dotyczyły gospodarki odpadami.

Kapituła konkursu przyznała również nagrodę specjalną dla Pani Moniki Chruściak z The School for Renewable Energy Science in affiliation with University of Iceland & University of Akureyri za pracę dotyczącą alternatywnych źródeł paliw.

Konkurs „Kreowanie jutra” skierowany był do pracowników i przedsiębiorców sektora MŚP, którzy wprowadzili w swoich firmach usprawnienia poprawiające jakość pracy. W konkursie zwyciężył Wojciech Jackowiak z firmy INTEX

INFORMACJE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

z siedzibą w Poznaniu za rozwiązanie pt. „Ciągnik elektryczny do transportu ładunków”.

Kolejne wyróżnienia otrzymali:

- Maciej Zarancki z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu za utworzenie „Klubu Innowatora”, którego celem jest inicjowanie współpracy między nauką a biznesem,
- Agnieszka Stefańska i Marek Skajewski z firmy Spawmet z siedzibą w Chojnicach za projekt obniżający koszty i czas dystrybucji gazów oraz za efekt ekonomiczny projektu „Innowacyjny system dystrybucji gazów skroplonych”,

- Waldemar Tutaj z firmy Sanden Manufacturing Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Polkowicach za projekt pt. „Odzysk energii cieplnej ze sprężarki powietrza”.

Tytuł „Pracodawca przyjazny kreatywności” przyznano firmie Sanden Manufacturing Poland Sp. z o.o. za tworzenie klimatu wspierającego kreatywność i inicjatywę pracowników. Wyróżniono również Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu za tworzenie dogodnych warunków do powstawania innowacyjnych projektów.

Wszystkim laureatom serdecznie gratulujemy!

Więcej informacji na <http://www.parp.gov.pl>

LK

Krajowy Fundusz Kapitałowy inwestuje w innowacyjne przedsięwzięcia

W 2005r. powstał Krajowy Fundusz Kapitałowy¹, którego celem jest dostarczenie do firm z sektora MŚP, będących na wczesnym etapie rozwoju, kapitału na projekty innowacyjne, działalność B+R o podwyższonym ryzyku inwestycyjnym. Zwiększenie kapitału odbywa się za pomocą funduszy *venture capital*². Środki finansowe, które udostępnia KFK pochodzą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Wysokość środków przekazanych do funduszy to 650 mln zł.

Przedsiębiorcy, którzy rozpoczęli działalność gospodarczą w oparciu o innowacyjne rozwiązania lub prowadzą prace badawczo-rozwojowe i chcą odnieść sukces w skali globalnej powinni zgłosić się do jednego z funduszy *venture capital*. Obecnie działa 7 funduszy *venture capital*, a 3 fundusze są na etapie rejestracji³. Fundusze typu *venture capital* charakteryzują się dużym stopniem ryzyka, ale mogą przynieść wysokie zyski.

Zaletą korzystania z tego rodzaju wsparcia, po za wsparciem kapitałowym, jest przede wszystkim wsparcie strategiczne, dostęp do wiedzy branżowej oraz sieci kontaktów rynkowych, które mają istotne znaczenie przy wchodzeniu na rynek.

Przed wyborem odpowiedniego funduszu *venture capital* należy wziąć pod uwagę następujące czynniki:

specyfikę funduszu (niektóre fundusze wspierają konkretne branże),

- termin wyjścia z inwestycji
- wysokość udziału funduszu w zyskach,
- wpływ funduszu na nowo powstałą firmę,
- kontakty biznesowe na rynku, zespół specjalistów odpowiedzialnych za pomoc w zarządzaniu nowo powstałą spółką.

Zgodnie z założeniami PO IG ze wsparcia funduszy *venture capital* skorzysta od 160 do nawet 200 firm.

Więcej informacji na temat źródeł finansowania działalności gospodarczej można uzyskać w ośrodku Enterprise Europe Network przy Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Źródła: <http://www.kfk.org.pl>;

Ustawa z dnia 4 marca 2005r. o Krajowym Funduszu Kapitałowym

1. Ustawa z dnia 4 marca 2005 r. o Krajowym Funduszu Kapitałowym (Dz. U. 2005 nr 57 poz. 491)

2. Venture Capital (VC) to inwestycje kapitałowe dokonywane w fazie rozpoczęcia działalności przez przedsiębiorstwo, we wczesnej fazie jego rozwoju oraz jego ekspansji. Ze względu na to, iż inwestycje są dokonywane we wczesnych etapach rozwoju przedsiębiorstwa oraz często dotyczą produktów i usług innowacyjnych i unikatowych są obciążone wysokim ryzykiem. W zamian za udziały w przedsiębiorstwie firma inwestująca (fundusz Venture Capital) zapewnia środki finansowe, dzięki którym przedsiębiorstwo może rozwijać swoje produkty czy usługi (definicja wg. European Private Equity and Venture Capital Association (EVCA)).

3. Listę funduszy *venture capital* można znaleźć na stronie www.kfk.org.pl

UZNAWANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

- nowelizacja Dyrektywy Unii Europejskiej*

Unia Europejska pracuje nad wprowadzeniem zmian dotyczących zasad międzynarodowej uznawalności kwalifikacji zawodowych. Nowelizacja dotyczy dyrektywy odnoszącej się wyłącznie do zawodów regulowanych. Zawody regulowane to zawody których wykonywanie ograniczone jest spełnieniem dodatkowych wymagań określonych przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi.

Wprowadzenie Europejskiej Legitymacji Zawodowej

Najistotniejszym elementem przedstawionej nowelizacji jest wprowadzenie *Europejskiej Legitymacji Zawodowej*. Dyrektywa wprowadza elektroniczną legitymację dla osób samozatrudnionych, jak również dla pracowników najemnych, którzy chcą wykonywać zawód regulowany w innym państwie UE. Dokument ten będzie wydawany przez państwo, z którego pochodzi pracownik, na jego wniosek. Karta ta będzie zawierała opis wszystkich kwalifikacji oraz dokumentów posiadanych przez danego pracownika. Obecnie państwa, które goszczą pracowników z innych krajów UE sprawdzają ich kwalifikacje. Pociąga to za sobą konieczność tłumaczenia dyplomów i certyfikatów na języki obce. Wprowadzenie elektronicznej Europejskiej Legitymacji Zawodowej zwiększy przejrzystość i przyspieszy procedurę uznawania kwalifikacji.

Forum Obywatelskiego Rozwoju przedstawiło analizę nowelizacji przejętej przez Komisję Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumenta Parlamentu Europejskiego.¹ Analiza powstała na podstawie materiału przygotowanego przez specjalistów z niemieckiego Centrum für Europäische Politik (CEP).² Eksperci wskazują na niemożliwość do uzyskania kompromisu, który chciała osiągnąć Komisja nowelizując dyrektywę. Konflikt ten polega na próbie pogodzenia dążenia do niwelowania barier na unijnym rynku pracy z jednoczesną chęcią zachowania odpowiednio wysokiego poziomu kwalifikacji pracowników.

Dwa różne kierunki zmian w dostępie do unijnego rynku pracy dla pracowników nisko i wysoko wykwalifikowanych.

Nowelizacja dąży do uproszczenia zasad uznawalności wykształcenia pracowników o niskim poziomie wymaganych kwalifikacji. Z drugiej strony Komisja proponuje zaostrzenie wymagań odnoszących się do pracowników wysoko wykwalifikowanych. Działania na rzecz zwiększenia mobilności pracowników o niskich kwalifikacjach wydają się uzasadnione. Wątpliwości budzi fakt próby blokowania mobilności na unijnym rynku pracy, zaproponowane w odniesieniu do pracowników wysoko wykwalifikowanych.

Aby zaproponowana nowelizacja mogła wejść w życie, musi zostać najpierw przyjęta przez Parlament Europejski oraz Radę Unii Europejskiej.

AKS

* Na podstawie analizy z dnia 10 kwietnia 2012r., której polska wersja powstała dzięki Fundacji Forum Obywatelskiego Rozwoju (tłumaczenie Krzysztof Szwałek) w oparciu o materiał przygotowany przez Das Centrum für Europäische Politik (autorzy: Klaus-Dieter Sohn oraz Sebastian Czuratis)

1. Pełna wersja analizy <http://www.for.org.pl/pl/a/2190.Analiza-CEP-Uznawanie-kwalifikacji-zawodowych>

2. CEP, *Überarbeitung der Richtlinie über Berufsqualifikationen*, Freiburg 2012. Pełna wersja analizy <http://www.cep.eu/analysen-zur-eu-politik/arbeitssoziales/richtlinie-berufsqualifikationen/>

KONKURSY

Dotacje na współpracę sektora nauki i biznesu

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju **ogłosiło nabór wniosków** do Działania 1.3 „Wsparcie projektów B+R na rzecz przedsiębiorców realizowanych przez jednostki naukowe” w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Wnioski można składać **od 24 września do 30 listopada 2012 r.**

Wsparciem w ramach konkursu zostaną objęte projekty badawcze ukierunkowane na bezpośrednie zastosowanie w praktyce, odpowiadające na potrzeby branży czy gałęzi gospodarki. Ponadto ważne jest, żeby opracowane projekty przyczyniły się do rozwiązywania najbardziej aktualnych problemów społecznych. Warunkiem uzyskania wsparcia jest również realizacja projektu badawczego obejmującego działalność z zakresu wysokich technologii¹.

W konkursie mogą brać udział konsorcja naukowe złożone z publicznych organizacji badawczych (instytuty badawcze, uczelnie, instytuty naukowe PAN) oraz przedsiębiorców. Wymogiem formalnym jest zatem zawarcie umowy konsorcjalnej, która reguluje podział zadań między partnerami w projekcie². Wniosek o dofinansowanie składa jednostka naukowa, która pełni rolę lidera projektu, podpisuje umowę o dofinansowanie oraz uzyskuje prawo do wykorzystania zdobytej wiedzy w dalszej działalności badawczej. Przedsiębiorca natomiast, poprzez wniesienie wkładu własnego nabywa prawa majątkowe do wyników projektu.

Poziom dofinansowania jest uzależniony od wielkości przedsiębiorstwa oraz prowadzonych prac badawczych.

W przypadku prowadzenia badań przemysłowych (patrz ramka) mikro i mały przedsiębiorca może liczyć na dofinansowanie do 70% wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem, średni przedsiębiorca do 60% a duży przedsiębiorca do 50%.

W przypadku prowadzenia prac rozwojowych mikro i mały przedsiębiorca może liczyć na dofinansowanie do 45% wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem, średni przedsiębiorca do 35%, a duży przedsiębiorca do 25%.

Przedsiębiorca prowadzący badania przemysłowe może liczyć na **zwiększenie dofinansowania o 15%** (ale nie więcej niż 80%) pod warunkiem, że wyniki badań przemysłowych zostaną:

- ✓ zaprezentowane na 3 konferencjach naukowych i technicznych, w tym co najmniej w 1 o zasięgu ogólnopolskim,
- ✓ opublikowane w co najmniej 2 czasopismach naukowych lub technicznych lub powszechnie dostępnych bazach danych zapewniających swobodny dostęp do uzyskanych wyników,
- ✓ rozpowszechnione za pośrednictwem bezpłatnego oprogramowania.

Badania przemysłowe - badania mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług; badania te obejmują tworzenie elementów składowych systemów złożonych, szczególnie do oceny przydatności technologii rodzajowych, z wyjątkiem prototypów objętych zakresem prac rozwojowych.

Prace rozwojowe - nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Źródło: Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. nr 96, poz. 615)

1. Katalog branż z zakresu wysokich i średniowysokich technologii stanowi załącznik nr 1 do regulaminu konkursu (na przykład: produkcja maszyn do obróbki metalu, dla górnictwa, dla rolnictwa i leśnictwa, działalność portali internetowych, działalność związana z oprogramowaniem, produkcja farb, lakierów)
2. Wymogi dotyczące umowy konsorcjalnej przedstawiono w załączniku nr 5 do regulaminu konkursu.

Otrzymane dofinansowanie można przeznaczyć, m.in., na:

- ✓ wynagrodzenia wraz z pozapłacowymi kosztami pracy osób zatrudnionych do prowadzenia prac badawczych w części w jakiej wynagrodzenia te są związane z projektem,
- ✓ zakup, wynajem aparatury naukowo-badawczej i innego sprzętu służącego do realizacji projektu,
- ✓ zakup usług badawczych wykonanych na podstawie umowy, usług doradczych oraz wydatki związane z uzyskaniem ochrony własności przemysłowej (dotyczy wyłącznie MŚP).

Przedsiębiorca, który nabędzie prawa majątkowe do rezultatów prac badawczych jest zobowiązany do ich wdrożenia w działalności gospodarczej poprzez uruchomienie produkcji / świadczenie usług lub udzielenie licencji w ciągu 3 lat od zakończenia projektu.

Wszystkich zainteresowanych uzyskaniem szczegółowych informacji na temat warunków udziału w konkursie zapraszamy do Ośrodka Enterprise Europe Network przy Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Źródło: <http://www.ncbir.pl>

INFORMACJE Z ŁODZI

LIGHT MOVE FESTIVAL – Łódź w nowym świetle

Światło i film

W dniach 19-21 października po raz drugi odbył się w Łodzi Europejski Festiwal Kinetycznej Sztuki Światła "Light Move Festival". Rok temu festiwal powołała do życia łódzka Fundacja "LUX pro MONUMENTIS". Festiwal, pomyślany jest jako cykliczna impreza, która ma na celu promocję Łodzi i jej potencjału. Środkiem użytym do tej promocji jest przede wszystkim światło, ale także film, jako typowo łódzkie medium. To połączenie umożliwia kreatywne wykorzystanie potencjału artystów z Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej, jak również twórców z pracowni nowych mediów Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi. Motywem organizacji festiwalu jest także współpraca ze środowiskiem politechnicznym, której celem jest propagowanie najnowocześniejszych technologii.

Trochę muzyki

Gościem specjalnym festiwalu był Michał Urbaniak. Występ tego wybitnego jazzmana miał miejsce na tle oświetlonej kamienicy 'Pod Gutenbergiem', przy Piotrkowskiej 86. Nieprzypadkowo wybrano lokalizację, gdzie mieści się siedziba Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości. Biuro organizatora festiwalu znajduje się bowiem w tym samym budynku.

W ramach trzydniowego festiwalu łodzianie mieli okazję podziwiać prace światowej sławy artystów sztuki współczesnej. Za sprawą Mariusza Sołtysika, kuratora części artystycznej, można było podziwiać unikatowe projekcje świetlne, mapping 3D, wizualizacje, projekcje wielkoformatowe, a także barwne iluminacje łódzkich zabytków.¹ Festiwalowe wydarzenia objęły fragment ulicy Piotrkowskiej wraz z pasażem Schillera, pasażem Rubinsteina oraz ulicą Moniuszki.

AKS

Źródło: <http://lightmovefestival.com>

KONFERENCJE, SEMINARIA, DEBATY

Europejski Rok Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012

Rok 2012 ogłoszono - Europejskim Rokiem Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej. Jest to inicjatywa europejska, której celem jest zwalczanie wykluczenia społecznego i dyskryminacji, wspieranie sprawiedliwości społecznej oraz solidarności między pokoleniami. Należy pamiętać, że zgodnie z art. 25 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, każdy obywatel w podeszłym wieku ma prawo do godnego i niezależnego życia oraz do uczestniczenia w życiu społecznym i kulturalnym.

Dlatego też rok 2012 obfituje w szereg wydarzeń podnoszących świadomość na temat wartości aktywności osób starszych, zwalczających dyskryminację ze względu na wiek, przezwyciężających stereotypy związane z wiekiem. Na stronie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej można zapoznać się z kalendarzem wydarzeń centralnych i regionalnych w Polsce.

Inicjatywa ta wynika z sytuacji demograficznej w Polsce i Europie, gdzie obserwujemy znaczne wydłużenie życia co wpływa na tempo starzenia się ludności.

W sierpniu 2012r. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej opracowało Rządowy Program na rzecz aktywności społecznej osób starszych na lata 2007-2013, którego głównym celem jest poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną. Program jest finansowany z budżetu państwa i zgodnie z założeniami jeszcze w 2012r. rozpoczną się pierwsze projekty.

Źródło: Rządowy Program na rzecz aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2007-2013, Warszawa, sierpień 2012r. (<http://www.mpips.gov.pl>)

Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 940/2011/UE z dnia 14 września 2011 r. w sprawie Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej (2012)

„Szwalnia 2013 – tylko dla profesjonalistów”

W dniach 27-28 września 2012r. w Centrum Konferencyjno Wystawienniczym Międzynarodowych Targów Łódzkich odbyła się IX Edycja Seminarium SZWALNIA - tylko dla profesjonalistów. W tym roku 16 firm zaprezentowało produkty najbardziej znanych producentów maszyn szwalniczych, urządzeń krojczych, prasowniczych, pralniczych, systemów CAD/CAM, oprzyrządowania, a także tkanin lnianych, dzianin, włókien odzieżowych, nici i dodatków krawieckich, w nowych rozwiązaniach technologicznych.

W tym roku nacisk był położony na zagadnienia związane z szyciem trudnych materiałów, produkcją odzieży jeansowej oraz nowych technologii w konfekcji technicznej. Uczestnicy seminariów mieli również możliwość skorzystania z konsultacji technologicznych dotyczących trudnych tkanin. Kulminacyjnym momentem imprezy była konferencja pt. „Przyszłość przemysłu mody w Polsce. Trwanie czy rozwój”.

Projekt SZWALNIA z roku na rok cieszy się coraz większą popularnością wśród przedsiębiorców z branży tekstylnej i na stałe wpisał się w kalendarz imprez branżowych. Inicjatywa SZWALNIA powstała z myślą o dostarczaniu przedsiębiorcom

z branży odzieżowej wiedzy na temat nowych technologii w przemyśle mody, promocji Łodzi jako centrum przemysłu oraz integracji przedsiębiorców z branży. Dzięki inicjatywie, w województwie łódzkim i podlaskim przemysł mody uzyskał strategiczną pozycję.

Patronat nad imprezą objęli Pan Marszałek Województwa Łódzkiego Witold Stępień oraz Pani Prezydent Łodzi Hanna Zdanowska.

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Łodzi również wspiera przemysł tekstylny. Właśnie zakończyliśmy realizację projektu **REQTEXTIL - REQUALIFICATION OF WORKERS FROM TEXTILE SECTOR**, którego celem było przeprowadzenie analizy sektora tekstylnego w krajach uczestniczących w projekcie i opracowanie na tej podstawie metodologii mającej wspomóc przekwalifikowanie pracowników oraz skierowanie ich do innych sektorów rynku. Fundacja przeprowadziła analizę sektora włókienniczo – odzieżowego oraz opracowała raport, który wskazał sektory docelowe dla ustalenia procesu przekwalifikowania.

Źródło: <http://szwalnia.biz>

WIADOMOŚCI Z KPK

PROGRAM RAMOWY UE

Krajowy Punkt Kontaktowy
PROGRAMÓW BADAWCZYCH UE

I Konferencja Akcji Marii Skłodowskiej-Curie, Cypr

5-6 listopada 2012r. w Nikozji (Cypr) odbędzie się międzynarodowa konferencja dotycząca planowanych Akcji Marii Skłodowskiej-Curie w Programie Horyzont 2020. Organizatorami konferencji są Uniwersytet Cypryjski i Komisja Europejska. Miejsce konferencji - Nikozja związane jest z cypryjską prezydencją UE.

Udział w konferencji jest bezpłatny.

Zgłoszenia/kontakt: people12@ucy.ac.cy

Więcej informacji: <http://www.marie-curie2012.eu/index.php?id=4>

II Nowa strategia rozwoju współpracy międzynarodowej w dziedzinie badań i innowacji

Komisja Europejska przedstawiła komunikat *Rozwój i koncentracja unijnej współpracy międzynarodowej w dziedzinie badań i innowacji: podejście strategiczne* (COM (2012)497) do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów.

Głównym instrumentem wdrażania międzynarodowych przedsięwzięć Unii Europejskiej w zakresie badań naukowych i innowacji będzie Program Horyzont 2020, w stosownych przypadkach uzupełniony przez finansowanie krajowe.

Rozwój i koncentracja współpracy międzynarodowej zakłada:

- otwartość we współpracy międzynarodowej – m.in. UE nadal będzie angażować się we współpracę z krajami i regionami na całym świecie, program Horyzont 2020 i Akcje Marii Skłodowskiej-Curie będą otwarte dla uczestników z całego świata, wsparcie europejskiej współpracy naukowo-technicznej (COST) i inicjatywy EUREKA zachęci europejskie sieci naukowe do podejmowania wspólnych projektów badawczych z ich odpowiednikami z państw trzecich,
- skoncentrowanie współpracy na strategicznych priorytetach UE – zwiększenie atrakcyjności Europy jako miejsca badań naukowych i innowacji, podniesienie konkurencyjności przemysłu,

- opracowanie wieloletnich planów współpracy z kluczowymi państwami i regionami partnerskimi,
- wzmocnienie partnerstwa między Komisją, państwami członkowskimi i znaczącymi zainteresowanymi podmiotami,
- propagowanie wspólnych zasad prowadzenia współpracy międzynarodowej w dziedzinie badań naukowych i innowacji, wzmocnienie roli UE w organizacjach międzynarodowych i na forach wielostronnych.

Komisja Europejska będzie co dwa lata składała sprawozdanie z wdrażania strategii, prezentujące przygotowanie i postęp wdrożenia wieloletnich planów. Pierwsze sprawozdanie zostanie przekazane na początku 2014 r.

Więcej informacji:

<http://ec.europa.eu/research/iscp/index.cfm?lg=en&pg=strategy>

III Polsko-Izraelski konkurs na projekty badawczo-rozwojowe

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju i Izraelskie Centrum Badań i Rozwoju dla Przemysłu MATIMOP/ISERD ogłosiły trzeci wspólny konkurs na projekty badawczo-rozwojowe, dotyczące innowacyjnych produktów oraz technologii mających realne szanse zastosowań komercyjnych. Rezultatem projektów powinny być rozwiązania gotowe do wdrożenia, z potencjałem rynkowym w Polsce, Izraelu i Europie.

Zwycięskie projekty uzyskają dofinansowanie z puli środków narodowych, będących w dyspozycji Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz OCS (Office of the Chief Scientist of the Ministry of Industry & Trade and Labor, Israel). NCBR i MATIMOP/ISERD pomogą w uzyskaniu statusu EUREKI dla projektów wyłonionych w konkursie.

Konsorcja projektowe muszą się składać z co najmniej jednego polskiego przedsiębiorstwa (małego, średniego lub dużego) oraz jednego przedsiębiorstwa z Izraela (małego, średniego lub dużego), z których jedno pełni rolę lidera konsorcjum. Dodatkowo w skład konsorcjum mogą wchodzić, jako partnerzy, polskie jednostki naukowe. Konsorcjum może obejmować partnerów z innych krajów, ale ich udział nie będzie finansowany przez NCBR ani OCS.

Udział w realizacji zadań badawczych uczestników z obu państw musi być zrównoważony (min. 30 % kosztów projektu dla jednej ze stron).

Projekt powinien być innowacyjny i wносить wartość dodaną, wynikającą ze współpracy międzynarodowej (np. wspólna baza wiedzy, komercyjne zastosowania itp.).

Obszary tematyczne nie są wyznaczone.

Projekt powinien być realizowany zgodnie z wynegocjowaną Umową o Współpracy, zawierającą elementy określone w dokumencie Eurostars Consortium Agreement - Skeleton obowiązującym w programie Eurostars.

WIADOMOŚCI Z KPK, 7. PROGRAM RAMOWY UE

Okres trwania projektu: maksymalnie 36 miesięcy.

Konkurs jest dwuetapowy. I etap - nabór wspólnych wniosków (formularze Eureka Project Form oraz wstępne Umowy o współpracy) - kończy się 15 stycznia 2013r.

Formularz Eureka Project Form:

<http://www.eurekanetwork.org/download-project-application-form>

Bliższe informacje:

<http://www.ncbir.pl/programy-miedzynarodowe/wspolpraca-dwustronna/izrael/iii-konkursu-pl-il/art.1597,trzeci-polsko-izraelski-konkurs-na-projekty-badawczo-rozwojowe.html>

Hanna Sroczyńska, starszy specjalista

Sekcja współpracy międzynarodowej NCBR

e-mail: hanna.sroczyńska@ncbr.gov.pl, tel. 22 39 07 307

Iwona Bogucka (informacje na temat procedur EUREKA)

EUREKA NPC- NCBR

e-mail: iwona.bogucka@ncbr.gov.pl, tel. 785 66 20 13

Pomoc w poszukiwaniu partnerów projektowych w Izraelu:

Ambasada RP w Tel Awiwie Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

Dominika Nowak, Marek Zieliński

e-mail: telaviv@trade.gov.pl, tel. + 972 3 54 46 246

Izba Przemysłowo-Handlowa Polska-Izrael

Natalia Wysocka

e-mail: wysocka@kig.pl, tel. 22 630 96 13

MATIMOP/ISERD, Izrael

Uzi Bar Sadeh, Program Manager

e-mail: uzi@matimop.org.il, tel. +972-3-511-8185

IV Możliwość włączenia się w trwające projekty obszaru ICT

Możliwość wynika z programu pracy "Objective ICT-2013.11.4: Supplements to Strengthen Cooperation in ICT R&D in an Enlarged European Union". Dotyczy trwających projektów, które zakończą się po 30 czerwca 2014r. Warunkiem jest zgłoszenie przez koordynatora wniosku o dołączenie partnera z kraju, który dotąd nie był reprezentowany w konsorcjum projektu.

Krajowy Punkt Kontaktowy przygotował tabelę projektów spełniających wymagane kryteria, która uwzględnia m.in. typ projektu, okres realizacji, obszar tematyczny, streszczenie projektu, kontakt do koordynatora: <http://www.kpk.gov.pl/p/pliki/12233>

V Współpraca w projekcie SafeCity 2

Deal-ist (międzynarodowa sieć kojarzenia partnerów w dziedzinie ICT) szuka partnerów do rozszerzenia projektu SafeCity w ramach FP7-ICT-2013.1.8 Expansion of Use Cases (Phase 2 of the Future Internet Programme).

Koordynatorem projektu SafeCity (www.safecity-project.eu) jest Isdefe (www.isdefe.es), któremu asystuje HI-Iberia (www.hi-iberia.es).

Zaproszenie kierowane jest przede wszystkim do

- władz miejskich, które są zainteresowane rozwiązaniami IT w dziedzinie bezpieczeństwa mieszkańców,
- przedsiębiorców działających w sektorze bezpieczeństwa publicznego.

Szczegółowe informacje oraz kwestionariusz zgłoszenia dostępne są na stronie <http://www.ideal-ist.eu/news/fi-ppp-phase-2-safecity2-project-request-expression-interest>

VI Prawo własności intelektualnej w 7. Programie Ramowym

Na stronie IPR helpdesk <http://www.iprhelpdesk.eu/webinar-curriculum> można zarejestrować się na bezpłatne internetowe seminaria i wykłady dotyczące prawa własności intelektualnej w 7. Programie Ramowym.

Pytania można zadawać poprzez training@iprhelpdesk.eu.

VII Konkurs Marie Curie Industry - Academia Partnership and Pathways 2013

Konkurs Marie Curie Industry-Academia Partnership and Pathways (Program Szczegółowy LUDZIE) ma na celu nawiązanie i rozwijanie współpracy między prywatnymi przedsiębiorstwami i instytucjami naukowymi. O dofinansowanie projektu mogą ubiegać konsorcja co najmniej jednego partnera reprezentującego sektor nauki i jednego reprezentującego sektor biznesu, z różnych krajów członkowskich lub stowarzyszonych z 7 Programem Ramowym.

Wspólny program badawczy dotyczy wymiany personelu między przedsiębiorstwem a jednostką naukową. Przedmiot badań określają sami wnioskodawcy. Wymiana pracowników ułatwia rozwój kompetencji w zakresie badań i rozwoju, międzysektorowe budowanie ścieżek kariery oraz zbliżenie teorii do potrzeb i możliwości zastosowań w praktyce gospodarczej.

Finansowane są wynagrodzenia naukowców, koszty badań i szkoleń, organizacji spotkań, konferencji, koszty zarządzania i koszty pośrednie. Można uzyskać dofinansowanie do 100% wydatków kwalifikowanych. Maksymalnie 10% dofinansowania można przeznaczyć na zakup sprzętu dla małych i średnich przedsiębiorstw.

Projekty są oceniane przez niezależnych ekspertów z całego świata. Preferowane są projekty innowacyjne i interdyscyplinarne.

Konkurs został ogłoszony 2.10.2012r.

Termin składania wniosków: 16.01.2013r.

Więcej informacji:

http://ec.europa.eu/research/mariecurieactions/about-mca/actions/iapp/index_en.htm

VIII Granty Europejskie

- numer 09 (125) Listopad 2012

<http://www.grantyeuropejskie.pl>

IX Nowa publikacja KPK

Polish contribution to EU Successes in ICT

Warszawa, 2012

<http://www.kpk.gov.pl>

<http://ec.europa.eu>

<http://www.cordis.eu>

<http://ideal-ist.eu>

<http://www.iprhelpdesk.eu>

<http://www.nanonet.pl>

<http://www.marie-curie2012.eu>

<http://www.ncbir.pl>

<http://www.eurekanetwork.org>

<http://www.matimop.org.il>

OFERTY KOOPERACJI

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości — ośrodek Enterprise Europe Network świadczy m.in. usługi w poszukiwaniu partnerów handlowych i technologicznych. W przypadku zainteresowania ofertą prosimy o kontakt i podanie numeru (ID) profilu. Jednocześnie zachęcamy do zgłoszenia własnej oferty. Formularz jest dostępny na stronie internetowej FRP w dziale projektu EEN w zakładce **Współpraca międzynarodowa - Baza ofert współpracy międzynarodowej (BCD)**

1.	20120716009	Niemiecka firma specjalizująca się w produkcji sprzętu do transportu wewnętrznego i rozwiązań dla umeblowania biurowego poszukuje usług pośrednictwa handlowego.
2.	20120710046	Niemiecka firma działająca jako dystrybutor dla niemieckiego producenta mikro elektrowni wodnych poszukuje partnerów zainteresowanych dystrybucją i instalacją ww. elektrowni w swoich krajach w celu zdecentralizowania oraz zaopatrywania w energię odnawialną odległych miejsc przy rzekach.
3.	20120621040	Chorwacka firma specjalizująca się w produkcji wąskich wyrobów włókienniczych (taśmy, wstążki, sznurówka itp.) poszukuje partnerów handlowych (dystrybutorów, przedstawicieli).
4.	20120607032	Holenderski producent mebli drewnianych poszukuje agentów handlowych/ hurtowników działających na rynku sprzedaży mebli.
5.	20120605042	Holenderski dostawca urządzeń ochrony antykradzieżowej poszukuje agentów posiadających kontakty wśród właścicieli sklepów odzieżowych, którzy wypromują jego produkty w tej branży.
6.	20120615009	Rosyjska firma, specjalizująca się w produkcji odzieży (suknie wieczorowe, koktajlowe oraz ślubne) oferuje oraz poszukuje usług pośrednictwa handlowego. Poszukuje również partnerów do utworzenia joint venture oraz oferuje podwykonawstwo/ usługi outsourcingowe.
7.	20120604038	Rosyjska firma specjalizująca się w sprzedaży hurtowej materiałów budowlanych, mebli, narzędzi budowlanych i ogrodowych, oferuje usługi pośrednictwa handlowego (jako dystrybutor lub agent handlowy). Firma produkuje również farby oraz lakiery i poszukuje przedstawicieli handlowych. Jest również zainteresowana utworzeniem joint venture z partnerem zagranicznym w celu wytwarzania tych produktów.
8.	20120503034	Włoska firma specjalizuje się w projektowaniu i instalacji sprzętu do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Firma oferuje również zintegrowane rozwiązania zarządzania zużyciem energii. Firma poszukuje partnerów do joint venture i oferuje podwykonawstwo/ outsourcing.
9.	20120711046	Węgierska firma, specjalizująca się w projektowaniu i produkcji urządzeń elektromechanicznych i komunikacyjnych, poszukuje partnerów zainteresowanych planowaniem i produkcją specjalistycznego sprzętu elektrycznego oraz systemów bezpieczeństwa. Firma oferuje usługi pośrednictwa handlowego oraz poszukuje partnera do produk-
10.	20120710036	Węgierska firma odzieżowa, specjalizująca się w produkcji kombinezonów roboczych, sprzętu BHP oraz importująca i dystrybuująca buty, poszukuje usług pośrednictwa handlowego, oferuje i poszukuje możliwości wzajemnej produkcji oraz poszukuje partnerów świadczących usługi podwykonawstwa/ outsourcingu z obszaru UE. Firma poszukuje również innych produ-

BIBLIOTEKA FUNDACJI

Ośrodek Enterprise Europe Network zaprasza do korzystania z biblioteki i czytelnicy w siedzibie Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości, przy ul. Piotrkowskiej 86. Do Państwa dyspozycji oddajemy bogaty księgozbiór specjalistycznej literatury polskiej i obcojęzycznej z dziedziny ekonomii, zarządzania i marketingu, ze szczególnym uwzględnieniem Unii Europejskiej. Bezpośredni dostęp do katalogu komputerowego umożliwia łatwe i szybkie wyszukiwanie.

W tym miesiącu chcemy zainteresować Państwa zbiorem czasopism znajdującym się w naszej bibliotece. Na szczególną uwagę zasługują magazyny wydawane przez Komisję Europejską, które prenumerujemy od 2009r.

Research eu – the magazine (wersja w j. ang.), Published by CORDIS Unit, Publications Office of the European Union, Luxembourg.

Magazyn przedstawia najważniejsze informacje o najnowszych ofertach technologicznych oraz wiadomości o projektach europejskich badań naukowych i prac rozwojowych. Ukazuje się dziesięć razy w roku w języku angielskim, systematycznie dostarczając aktualnych informacji na temat prac naukowych prowadzonych w ramach projektów finansowanych ze środków unijnych, ze szczególnym uwzględnieniem technologii gotowych do wprowadzenia na rynek i wykorzystania. Tematyka obejmuje m.in. zagadnienia z dziedziny biologii i medycyny, energetyki i środowiska, informatyki i telekomunikacji oraz procesów przemysłowych.

Panorama inforegio, (wersja w j. ang.) European Commission, Directorate – General for Regional Policy, Brussels.

Kwartalnik poświęcony sprawom rozwoju polityki regionalnej. Jednym z nowatorskich sposobów na poprawę skuteczności i wydajności unijnej polityki regionalnej jest wykorzystanie instrumentów finansowych. Te mechanizmy wsparcia, począwszy od technik inżynierii finansowej do instrumentów pomocy technicznej, mogą umożliwić przyciągnięcie dalszego finansowania i zdobycie dodatkowych doświadczeń i wiedzy.

Enterprise & Industry Magazine, (wersja w j. ang.) Published by Communication and Information Unit Directorate – General for Enterprise and Industry European Commission, Brussels.

Magazyn regularnie aktualizuje temat rozwoju polityki w zakresie wniosków legislacyjnych i oceny przedsiębiorstw. Artykuły dotyczą zagadnień związanych z MŚP, innowacją, przedsiębiorczością, wspólnym rynkiem towarów, konkurencyjnością i ochroną środowiska, lepszych regulacji prawnych oraz polityki przemysłowej w szerokim ujęciu sektorowym.

EESC info – European Economic and Social Committee (wersja w j. ang.), publikowany przez organ doradczy Unii Europejskiej, European Economic and Social Committee, Brussels.

Broszura wydawana co miesiąc, jest poświęcona ogólnej prezentacji Komitetu Ekonomiczno – Społecznego. Zawiera szereg ciekawych artykułów nt. jego roli, pracy oraz struktury. Przedstawia schemat organizacyjny i informacje dotyczące poszczególnych organów, jak np. prezydencji. Porusza tematy głównie z obszarów polityki przemysłowej, rynku pracy oraz wielu innych dziedzin.

Biblioteka jest czynna
od poniedziałku do piątku w godz.:
10.30 – 12.00 i 14.00 – 15.30

Szczegółowe informacje:
tel. 42 630-36-67, fax 42 632-90-89
e-mail: fundacja@frp.lodz.pl

Redakcja: Zespół FRP

Skład, druk i dystrybucja: Krzysztof Wiśniewski oraz Zespół FRP

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości

ul. Piotrkowska 86, 90-103 Łódź
tel. (42) 630 36 67, fax (42) 632 90 89
e-mail: fundacja@frp.lodz.pl, <http://www.frp.lodz.pl>

